

in memoriam peter corteville.

We wisten reeds enige tijd dat het met de gezondheid van de 85-jarige Peter Corteville, directeur van de „Gazette van Detroit“, niet te best was. En toch kwam het bericht van zijn overlijden hard aan, want hij was een vooraanstaande figuur in de Vlaamse nederzetting te Detroit. Wie Corteville zei, dacht spontaan aan de „Gazette van Detroit“, het Nederlandstalig weekblad, dat reeds meer dan vijftig jaar verschijnt. Dat blad is zijn levenswerk geweest, daarover sprak hij met trots.

Ik herinner me nog zo goed, hoe hij bij zijn laatste bezoek, nu zowat drie jaar geleden, met fierheid zei: „Al die jaren, ook tijdens de twee wereldoorlogen, is het blad trouw verschenen, soms ging het erg moeilijk, maar het lukte toch steeds!“

Peter Corteville werd te Rumbeke in West-Vlaanderen geboren. Heel jong trok hij reeds mee naar Frankrijk met de Westvlaamse arbeiders. Hij wilde meer bereiken en trok samen met zijn broer naar Amerika. In 1920 nam hij het roer van de „Gazette van Detroit“ in handen. Onder zijn leiding werd het blad uitgebreid in formaat en berichtgeving. Eén der mooiste dagen uit zijn leven, was wel toen het gouden jubileumnummer van de pers kwam, dat was in 1964.

Peter Corteville is niet meer. Op de Mack Avenue te Detroit zal men de kranige oude man niet meer zien voorbijstappen op weg naar de burelen van het blad.

Voor vele emigranten zal hij het voorbeeld blijven van durf en koppigheid. In Richard Corteville, zijn zoon, kreeg hij een waardige opvolger, die het werk van zijn vader in dezelfde geest en met dezelfde bezieling zal voortzetten.

A. De Ké

frans-vlaams bijtuintje.

opgedragen aan J. Tillie, J. Verdonck en G. Decalf.

- **Om te boere te zijn, je moet hazepoten hebben en een zwijnemage.**

Dit is een andere versie van het Westvlaamse „rap in d'hand is rap in de tand“. Bij de boeren moet werken en eten vlug gaan. Let op de zinsstructuur.

- **Met dadde en een zak steens en brood voor acht dagen, je kunt weg voor een weke.**

Dat wordt gezegd van iets waar je niets aan hebt; een ding van niks.

- **Je komt altijd met 't hazevel aan.**

Deze zegswijze vernam ik van Jozef Tillie, en ze betekent „je bent altijd zo gehaast als je komt“.

- **Brakkaards zijn levaards.**

Dat hoorde ik bij de familie Joos in Ekelsbeke. „Kinderen die overgeven, blijven leven“. In ons Westvlaams luidt het: „spugers zijn bluffers“.

- **De kasjoore is weg.**

De kasjoore is de zweep. (1) Hier betekent dat zoveel als: „Als de kat van huis is, dansen de muizen“. Gehoord van de waardin van Au Reuze in Kassel.

- **Eten met je vuuftandere.**

Zo wordt in Ekelsbeke het ongeleefde eten zonder vork genoemd: uit de vuist. Een „vuuftandere“ is een vork met vijf tanden.

- **Snuiven en smoren is geld verloren, de gone die 't nie en doen gaan ook niet tevoren.**
Gehoord bij Jozef Tillie. „Tevoren gaan” betekent hier „vooruitkomen”.

- **Sint-Michiel brengt de keerse en 't spinnewiel.**
Opgevangen bij de waardin van Au Reuze. Met Sint-Michiëlsdag (29 september) beginnen de avonden al flink te lengen, zo kwam er tijd vrij om te spinnen bij het kaarslicht.

- **'t Grote lukt toet Paschen.**
Gezegd tegen iemand die wat laat is met z'n nieuwjaarswensen (= lukken).
't Grote betekent hier: de hogere standen.

- **Been uut, kous iedele.**
Als het been eruit is, is de kous leeg. Vlug gezegd is dit zinnetje moeilijk verstaanbaar. Vergelijk ermee het Kortrijkse „'t e tie ta 't uut e'”: „het is tijd dat het uit is”.

- **Kraaie, wo ga je, Wo zit Sofie?**
Boven op de zolder en de katte zit erbie.
Meegedeeld door J. Tillie. Een volksversie dat ook gedeeltelijk in West-Vlaanderen bekend is.

- **Tusschen proper en kuus houd je 't huus.**
Gehoord bij Deken Verdonck in Steenvoorde. Kuus betekent hier „proper”. Voor het overige is de betekenis duidelijk.

Tot slot een mooi stukje kristelijke folklore, dat getuigt van diep geloof, iets wat Meneer Tillie „begroeten” noemde, want van hem heb ik het weer mogen vernemen. „Begroeten” betekent: gaan melden van huis tot huis tot huis dat iemand gestorven is, en tegelijk een gebed vragen voor z'n zielerust.

- **Je zijt begroet om een gebed te lezen voor...**

En dan kwam het antwoord:

- **God verleent z'n ziel de eeuwige rust.**

Zo gebeurde het vroeger. Nu bestaan er rouwbrieven. Graag vernamen we of het gebruik soms nog hier of daar bestaat. C. Moeyaert

(f) Bij Van Dale: **kletsoor**, dun uiteinde van een lange zweep, bij uitbreiding: zweep.

de elzas en lotharingen - een aanvulling.

In de tabel omtrent het taalgebruik in Lotharingen waren bij de druk van nr. 1, jg. X, alleen maar de getallen voor 1936 en 1946 beschikbaar, en dan nog met zekere onnauwkeurigheden voor 1946. Wij laten daarom de tabel voor Lotharingen hier nog eens voor de jaren 1946 en 1962 volgen, om de tegenwoordige ontwikkeling aan te tonen:

	1946	1962
	%	%
français seulement	21,9	42,9
„dialecte” seulement	1,8	3,0
français et „dialecte”	1,9	11,0
allemand seulement	5,2	1,6
français et allemand	24,5	15,6
„dialecte” et allemand	11,7	5,5
français, „dialecte” et allemand	33,0	20,4

3,9 % van de gehele bevolking in de Elzas en 10,8 % in Lotharingen hebben in 1962 helemaal geen inlichtingen omtrent hun taalgebruik gegeven. L. Bernauer (Zwitserland)

in memoriam mr. w.l. bicker caarten.

Zondag 16 oktober 1966 is, na een ziekbed van enkele weken, overleden de algemeen-sekretaris van het Algemeen Nederlands Verbond, Mr. W.L. Bicker Caarten, in de leeftijd van 61 jaar. Van zijn loopbaan brengen wij het volgende in herinnering.

Vanaf 1929 tot aan de tweede wereldoorlog, waarbij in maart 1942 ook het voormalig Nederlands-Indië betrokken werd, was Mr. Bicker Caarten werkzaam als direktiesekretaris bij de Stoomvaart Maatschappij „Nederland”. Na de Japanse bezettingstijd, die ook bij hem zijn sporen heeft nagelaten, vertrok Mr. Bicker Caarten met zijn gezin met rekuiperatieverlof naar Nederland.

In 1950 ging hij naar Indonesië terug om in Djakarta (Batavia) op te treden als vertegenwoordiger van bovengenoemde stoomvaartmaatschappij. Deze funktie heeft hij tot 1956 vervuld.

In mei 1959 is Mr. Bicker Caarten algemeen sekretaris geworden van het Algemeen Nederlands Verbond, een funktie die hij con amore en met grote toewijding heeft vervuld. Het A.N.V. heeft met zijn heengaan een voortreffelijke sekretaris verloren.

Op 19 oktober heeft onder grote belangstelling van de zijde van het A.N.V. in Westerveld de begrafenis plaats gehad. Een woord van afscheid aan de overledene werd uitgesproken door de algemeen voorzitter van het A.N.V., F. Kooite, en Mr. J. Fleerackers. H.M. Schilling